

Akif Əli oğlu Səfərov 24 avqust 1955-ci ildə Gəncə şəhərində anadan olub. Atası Əli kişi və anası Nəcibə xanım 1948-ci ildə Ermanistandan Azərbaycana deportasiya olunurlardandır. Aıldə üç övlad olan Akif Səfərov 1962-ci ildə Gəncə şəhərində orta məktəbin 1-ci sinfinə daxil olub və 18 saylı tam orta məktəbi bitirib. Məktəbdə oxuduğu illərdə dram dərnəyinə üzv yaxılan Akif Səfərov burada hazırlanan Səməd Vurğunun "Vaqif" tarixi dramında rol alıb. Səhnədə ifasını görən Ədəbiyyat müəllimi olan Mürsüd Məmmədov baxışdan sonra onun çox istedadlı bir aktyor olacağının söyləyib. Akif Səfərov da elə Ədəbiyyat müəllimi olan Mürsüd Məmmədovun fikirlərinə əsaslanaraq orta məktəbi bitirdikdən sonra 1972-ci ildən 17 yaşında ikən taleyini Gəncə Dövlət Dram Teatrına bağlayıb. Valideyinləri onun bu sənət ocağında çalışmasına heç zaman mane olmayıblar. Əksinə onun sənəti ilə hər zaman fəxrlə ediblər. Əvvəlcə Gəncə Dövlət Dram Teatrına fəhlə olaraq işə qəbul olunub. Bir illik əmək fəaliyyətdən sonra hərbi xidmətə yollanıb. Hərbi xidmətdən qayıtlıdan sonra yenidən Gəncə Dövlət Dram Teatrının Əlbəsa sexində fəhlə olaraq əmək fəaliyyətini davam etdirib. İstedad və bacarığını görən qoçaman səhnə ustalarının məsləhəti ilə bir ildən sonra teatrın aktyor heyətinə qəbul olunub.

aktyorları arasında heç zaman paxılıq hissi olmayıb. Her zaman sənət dostlarımızın uğurlarına sevinirdik. Elə buna görə də respublika teatrları arasında bu illər ərzində yaradıcılıq baxımından söz-söhbəti olan aktyorlardan heç zaman olmadıq. Bizim üçün səhnə və sənət eləcə də tamaşaçı duyumu əsas şərt olub. Məsələn mən mərhum aktyorumuz, əməkdar artist Faiq Qasimovda səhnədə tərafmüqabili olmuşam. O da çox maraqlı tipik komediya aktyoru idi. Deyrədim ki, Faiq Qasimovun özü bir komediya janrında sənət məktəbi idi. Xatırlayıram ki, 1984-cü ildə quruşlu rejissor, əməkdar incəsənət xadimi Həsən Ağayevin traktokkasında Altay Məmmədovun "Kişilər" kome-

nətkarlarla bir səhnəni bölüşdüm. Onların böyük sənət məktəbindən sənətin əsas aktyor yaradıcılığı üçün xarakterik olan xüsusiyyətlərini öyrənə bildim. Yaxşı yadimdadır ki, 1980-ci ildə teatrın səhnəsində rejissor, əməkdar incəsənət xadimi Həsən Ağayevin quruluşunda Mirzə İbrahimovun "Həyat" adlı iki hissəli drami hazırlanırdı. Bu pyesdə mənə Pardon Qurbanəli obrazı həvalə olundu. Gənc yaşlıdım idı. Bu obrazı çox böyük həvəslə oynayırdım. Da-xili baxışında görkəmlə pedaqua-qımız, xalq artisti, rejissor Mehdi Məmmədov tamaşanın qəbulunda iştirak etmək üçün Gəncəyə gəldi. Tamaşanın müzakirəsindən sonra xalq artisti Məhəmməd Burcəliyev sevin-

ehtiyac var. Xatırlayıram ki, 2008-ci ildə quruluşu rejissor və səhnə tərtibatçısı, əməkdar incəsənət xadimi Bəhram Osmanov olan Əli Əmirlinin "Varlı qadın" komedyası teatrımızın səhnəsində hazırlanırdı. Mən bu tamaşaçıda Dilənçi obrazında çıxış edirdim. Qeyd etdiyim bu səhnə əsərində mövzuya yanaşma estetikası, məsxərə və mözəkə xalq oyun-tamaşa elementlərindən satirik qroteksle istifadə edilməsi ilə o qədər maraqlı doğurdu ki, tamaşaçılar mözəkə bu pyesin tamaşasına sevə-sevə, təkrar-təkrar gəlib baxırdılar. Buradanda məntiqi nəticəni əldə etmək mümkündür ki, tamaşaçı eger istədiyi canlı səhnədə görə bilirsə demək ki, gəlib baxa-caqdır.

Səhnə fəaliyyətinin 45 il

Səhifəmizin qonağı aktyor Akif Səfərovdur

- Aktyor olaraq 45 illik səhnə fəaliyyətinin müddətində komediya janrında olan pyeslərdə əsas və köməkçi obrazlarda çıxışlarımız olub. Bu obrazların daha çox Sizə yaxın olanı vardımı?

- İlk illerde aktyor olaraq kültəlevi səhnələrdə və əsasən də gənc oğlan obrazları mənə həvalə olunurdu. Səhnə fəaliyyətim müddətində iki obrazım monim üçün daha çox doğma olaraq hesab oluna bilər. Bunlardan birincisi rejissor Hilal Həsənovun quruluşunda 1985-ci ildə hazırlanın Fəridə Əlyarbəylinin "Qonşular" adlı iki hissəli pyesində Həsi və 1987-ci ildə rejissor, xalq artisti Məhəmməd Burcəliyevin quruluşunda Tofiq Mahmudun "Onuncular" adlı iki hissəli komediyasında Mehman

dirdi. Bu gün nə xoşbəxt bir aktyoram ki, bu kimi sənətkarların əhatəsində səhnə məktəbini keçə bildim.

- Təbii ki, yaşa dolduqca obrazlar artır və daha dolğun xarakterik obrazlar həvalə olunurdu. Bu obrazlar haqqında nə deyə bilərsiz?

- Təbii ki, belədir. Yaşa dolduqca səhnədə rejissorların diqqətini daha çox cəlb etməklə mükəmməl və xarakterik obrazlar tapşırıldı. Məsələn 1983-cü ildə səhnəyə qoyulan quruşlu rejissorlar əməkdar mədəniyyət işçisi Ələddin İsmayılov və xalq artisti Vaqif Şərifovun birgə quruluşunda hazırlanın Səməd Vurğunun "Vaqif" tarixi dramında mənə həvalə olunan Təlxək obrazı digər obrazlarından fərqlənirdi. Sözsüz ki, bu obrazı da öz ştrixlərinə uyğun olaraq

diyəsində tərafmüqabili idik. Bu tamaşa teatrımızın repertuarında otuz ildən artıq bir dövrə fasıləsiz olaraq oynanırdı. İlk dəfə bu komediyyaya elə 1964-cü ildə rejissor, əməkdar incəsənət xadimi Həsən Ağayev müräciət edib. Pyesin yenidən 1984-cü ildə bərpası da uğurlu səhnə əsərlərimizdən birinə çevrile bildi. Tamaşaçı hər zaman böyük anıllaqla keçirdi. Bu tamaşa Faiq Qasimov Götüy mən isə Səməndər obrazında iştirak edirdim. Biz bu komediyyaya yeni aktyor heyəti olaraq daxil edildik. Deyrədim ki, rejissor tərəfindən tamaşa ya əlavə edilən yeni ifaçılar da əsərin satirik ruhunu, yumorun mövişət xarakterini, satıranın ictimai-sosial məhiyyətini həssaslıqla duyur və mənəli ifadə vasitəleri ilə öz oyunumuzla canlandırırdıq. Bu mənədə hər zaman səhnədə mənə deyərdim ki, yaşıl işığ olub. Tamaşaçı alqışının sevincini hər zaman aktyor sənət dostlarınınla birlikdə bölüştürdü. Bir maraqlı faktı da deyəcəm. Uzun illər Gəncə Dövlət Dram Teatrının səhnəsində uğurlu tamaşalarımızdan biri da Sabit Rəhmanın "Əliqulu evlənir" komediyası olub. Xalq artisti Məhəmməd Burcəliyev bu komediyada hər zaman Səfəri (Sıfır) obrazında çıxışlar edib. Vaxt oldu ki, 1990-ci ildə bu pyesin yenidən teatrın repertuar planına daxil edildi. Bu zaman tamaşanı rejissor, xalq artisti Məhəmməd Burcəliyev hazırlamalı oldu. Sənətkarın böyüklüyünə baxın. O, özü də bu tamaşa oynaya bilərdi. Ancaq mən bir gənc aktyor kimi qabağa çəkib dedi ki, indi Səfəri sən oynayaqsan. Səhnədə Məhəmməd Burcəliyevin ifasında gördüğüm Səfərdən sonra bu obrazı oynamaya böyük məsuliyyət demək idi. Çalışdım ki, görüb-götürdüm sənət məktəbindən bəhərelərək Səfəri elə Məhəmməd Burcəliyevin istədiyi kimi oynaya bilim. Bu mənim uğurum idi.

- Sənətkarlardan söz düşmüş-kən, bu teatrın səhnəsində bir çox sənət korifeyləri ilə birgə çalışmaq qismətinizə nəsib olub. Bu sənətkarlar Sizin həyatınızda və sənət yolunuzda nə kimi rolları olub?

- Tamamilə doğru. Qişəmətə, tələyimə belə düşüb ki, bu teatrın səhnəsində Ələddin Abbasov, Məhəmməd Burcəliyev, Sədayə xanım Mustafayeva, Rəmziyyə Veyselova, Zülfüqar Baratzadə və bir də mən davət olundum. O vaxt efrədən sonra Gəncədə şəhərə çıxmaga belə qorxurdum. Az-az görünməyə çalışırdım. Cünki efrə məkanı bir idi və hər keşin maraqlı dairəsi də həmin efrə məkanına cəmləndirdi. İndi isə tamaşaçı fərqli bir zamanda yaşayırıq. Ancaq buna baxmayaraq sözsüz ki, səhnədə canlı ifani heç nə əvəz edə bilməz. Düşünürəm ki, bu gün daha çox komediya janrında olan pyeslərə

cli bir hissə gəlib dedi ki, təbrik edirəm sən. Mehdi Məmmədov dedi ki, Pardon Qurbanəlini tacili Bakıya göndərin. Yeni Boşir Səfəroğlu dün-yaya galib. Ancaq bu davətə baxmayaq mən Gəncəni və doğma teatrımızı qoyub getmədim. Düşündüm ki, elə Gəncə teatrında qalsam yaxşıdır. O dövrlərdə daha çox Məhəmməd Burcəliyev çalışırdı ki, mən Bakıya gedim, dəha çox püxtələşim, inkişaf edim və tanınım.

- Müasir dövrümüzdə teatrlarımıza tamaşaçı cəlb etmək bir qədər mürəkkəbləşib. Sizə daha çox nə etmək lazımdır ki, əvvəlki tamaşaçı axını bərpa edilə bilsin?

- Bu bir həqiqətdir ki, ötən əsrin 80-ci illərində televiziya kanallarının sayı çox az idi. Həm də internetə çıxişa təlabat çoxluq təşkil etmirdi. O vaxtlar bu üzden insanların əyləncəsi, istirahəti ancaq teatr və kino zalla-rında çoxluq təşkil edirdi. İndi dəha çox televiziyalarda olan seriallar və digər internetə çıxiş faktları teatrlara olan tamaşaçı axınının qarşısını alır. Yادimdadır ki, 80-ci illərdə Azərbaycanda televiziya məkanına çıxmış da bir az mürekkeb idi. O illərdə "Səhər görüşləri" adlı bir program vardı. Canlı efirə Gəncə teatrının aktyorlarından xalq artistləri Məhəmməd Burcəliyev, Sədayə xanım Mustafayeva, Zülfüqar Baratzadə və bir də mən davət olundum. O vaxt efrədən sonra Gəncədə şəhərə çıxmaga belə qorxurdum. Az-az görünməyə çalışırdım. Cünki efrə məkanı bir idi və hər keşin maraqlı dairəsi də həmin efrə məkanına cəmləndirdi. İndi isə tamaşaçı fərqli bir zamanda yaşayırıq. Ancaq buna baxmayaraq sözsüz ki, səhnədə canlı ifani heç nə əvəz edə bilməz. Düşünürəm ki, bu gün daha çox komediya janrında olan pyeslərə

- Bu gün xatırlayırsınız yəqin ki, 45 ildən artıq bir zaman kəsiyində hansı rejissorlarla işləmisiniz?

- Əməkdar incəsənət xadimləri olan Yusif Bağırov, Həsən Ağayev, Bəhram Osmanov, Oruc Qurbanov, Xalq artistləri Məhəmməd Burcəliyev, Vaqif Şərifov, rejissorlar Hıläl Həsənov, İrada Gözelova ilə işləmək qismətine nəsib olub. Daha çox isə xalq artisti Vaqif Şərifovla səhnədə işləmek mənim üçün maraqlı idi. Çünkü Vaqif Şərifovun dolğun mızan traktokkaları səhnədə bir aktyor olaraq özümüzi töşdiqləmək üçün daha çox imkanlar verirdi. Bu baxımdan onunla səhnədə işləməkdən hər zaman zövq alırdım.

Bu gün həyətinin 65-ci baharını yaşıyan, ömrünün 45 ilini Azərbaycan mədəniyyətinin inkişafına həssedən bir aktyor üçün tamaşaçı alqışından və sevimli olmasından gözəl bir hissə yoxdur.

Bu sevgi hər zaman onun talyeinin nəsibi olub. Tükənməz tamaşaçı alqışları ilə qarşılığın. Ancaq təssəffüller olsun ki, yaşının və yaradıcılığının dəha da püxtələşən bir zamanında hələ də layiq olduğu fəxri adı ala bilməyən aktyor Akif Səfərov yaradıcılığının inkişaf etdirilməsindən yorulmur. Amalı, idrakı uğrunda çıxdığı yolda tükənməz və orijinal obrazlar üzərində çalışır.

Anar Burcəliyev
Teatrşünas

obrazlardır. Mən bu obrazları hedən artıq böyük sevgi ilə oynayırdım. Xatırlayıram ki, "Qonşular" pyesində mənim səhnədə əsasən tərəfmüqabillərim xalq artistləri Məhəmməd Burcəliyev və Sədayə xanım Mustafayeva idilər. Onlar mənim valideyinlərim idilər. Atam Manaf - xalq artisti Məhəmməd Burcəliyevin məgazza müdürü, anam isə Mətanət - xalq artisti Sədayə xanım Mustafayeva Bəstəkar bir qadın idi. Mən isə bu valideyinlərin çox ərkəsöyü, dələduz və bir az da atasının puluna görə lovgə, həddən ziyanə özündə razı bir oğulları idim. "Onuncular" pyesində isə məktəbli bir gənc oğlan olaraq səhnədə çıxış edirdim. O illərdə hər iki obraz sanki mənim həyatıma çevrilə bildi. Səhnədə her dəfə çıxışlarım böyük alqışlarla qarşılıqlıdı. Obrazlarımın böyük zövq alırdım. Hətta tamaşa bitdikdən sonra o böyük sənətkarların ətrafında toplanan tamaşaçı auditoriyası ilə birlikdə dayanmaq onların xoş sözlərini eşitmək mənə xoşbəxtlik sevincini yaşı-

komediya janrında təqdim etməli idim. Ancaq tarixi dram əsərində təqdim edilən Təlxək obrazı fərqli, bir azda poetik teatrın estetik şərtlərindən bəhrələnməklə aktyor oyununun müvəzətinin dəqiqliklə gözlənilməsi ilə yaradılmalı idi. Məhz burada da tərəfmüqabillərim olan xalq artistləri Ələddin Abbasov (Vaqif), Məhəmməd Burcəliyev (İbrahim xan), əməkdar artist Telman Əliyev (Şeyx Ali) kimi sənətkarların obraz üzərində dəqiqliklə işləmələri mənim də yaradıcılığma öz təsirini göstərməklə elə onların səhnə oyununa qatılmaq imkanını böyük ustalıqla təqdim edirdi. Demək olar ki, hər dəfə elə bu aktyorlarla səhnəni bir tərəfmüqabili olaraq bölmək qismətəne yazılırdı.

- Olurdum ki, səhnədə iki komediya janrında rol alan aktyorlar üçün tamaşaçı alqışı eynilik təşkil etsin və bu digər tərəfmüqabiliyinə qışqanlıq yaratsın?

- Mən bir həqiqəti deyəcəm. Bütün Gəncə Dövlət Dram Teatrının